

Jälluntofta kyrka

Jälluntofta kyrka är uppförd 1860-62 och invigdes 1865. Den är uppförd på samma plats som den medeltida kyrkan. Kyrkan är uppförd av byggmästare Johannes Bengtsson, Bökhult, efter en nu förkommen ritning från ca 1850. Den från 1945 godkända ritningen, signerad Fredrik Wilhelm Scholander, Överintendentämbetet, följdes inte.

Jälluntofta kyrka är uppförd i nyklassicistisk stil. Kyrkan är byggd med rektangulärt långskepp, med en halvcirkelformad avslutning i öster som inrymmer sakristia och ett smalare kvadratisk torn i väster. Tornet har torntak, öppen lanternin med karnissformat tak och ett kors. Huvudentré finns i väster genom tornet och sidoentré in i kyrkorummet finns på södra sidan. Entrén i väster har ett ålderdomligt lås. Över entrén i väster finns ett lunettfönster och över entrén åt söder finns en minnesplatta och ett lunettfönster. Kyrkan har höga rundbågefönster. På tornets västfasad finns ett runt fönster och på långskeppets västgavel finns ett lunettfönster på vardera sidan om tornet. Kyrkan är uppförd i sten med putsade, vitavfärgade fasader. Taket på långhuset är ett sadeltak och på koret ett halvkoniskt tak. Långhustaket och kortaket är täckta med skifferplattor. Taken är omlagda med spansk skiffer 1996. Under nuvarande tätskikt finns ursprungligt tätskikt av björknäver. Tornrevet och lanternintaket är täckta med kopparplåt. Lanterninen kopparkläddes 1969. Kyrkan har stentrappor från byggnadstiden.

Kyrkorummet täcks av ett tunnvalv i trä med taklist med tandsnittsfris. En hög svängd träskärm skiljer koret från sakristian. I det mittersta högre bågfältet finns en altartavla "Kristi uppståndelse" utförd 1863 av Bengt Nordenberg som en kopia av en målning av F Westin. Skärmens ornament och nummertavlorna är skurna av Carl Lindquist. Altarringen med balusterdockor är från byggnadstiden. Predikstolen är utförd av Joel Spits 1861. Dopfunten i sandsten med människo- och djurornament är medeltida och från den föregående kyrkan. Kyrkorummet har fyra slutna bänkkvarter från kyrkans byggnadstid. Bänkinredningen har kannelyrpydda pilastrar mellan bänkdörrarna. De bakre bänkkvarteren har kortats vid bygge av läktarunderbyggnader vid en renovering 1956. Vid denna renovering höjs korgolvet, nya innerdörrar sätts vid entréerna och bänkarna ändras för att bli mer bekväma. I koret finns svängda korbänkar. Orgelläktaren har gallerverk längs barriären, ornament av spegelfabrikör Ivar Andersson, Halmstad, som även utfört annat måleri- och förgyllningsarbete i inredningen. Orgeln är från 1877 och ursprungligen byggd av J Andersson, Långaryd, men har nytt orgelverk från 1963 av Ingvar Johansson i Långaryd. En predikstol från 1600-talet i senrenässans förvaras i tornrummet.

Sammanfattning

Jälluntofta kyrka är en mycket välbevarad nyklassicistisk kyrka, med många välbevarade detaljer. Kyrkan är till stora delar oförändrad, både exteriört och interiört, från byggnadstiden. Kyrkan tillhör Hallands läns bäst bevarade nyklassicistiska kyrkor. Kyrkan har invändigt en färgsättning som ligger nära den ursprungliga i ljusgrått, gult, vitt och guld. Förutom den fasta ursprungliga inredningen finns det många välbevarade detaljer i kyrkan, som t ex trägolv, vapenhus, entréport med lås.

Att särskilt tänka på vid vård och underhåll av Jälluntofta kyrka

- Välbevarad nyklassicistisk exteriör.
- Välbevarad nyklassicistisk interiör.
- Ursprunglig nyklassicistisk fast inredning; altartavla med skärmvägg mot sakristia, psalmtavlor, korbänkar, predikstol, orgelfasad, läktarbarriär, bänkinredning.
- Vapenhus i nära nog ursprungligt skick.
- Färgsättning som ligger nära den ursprungliga färgsättningen i ljusgrått, gult, vitt och guld.
- Medeltida dopfont.

Kortfattad historisk beskrivning kyrka och kyrkogård m.fl. byggnader

Jälluntofta kyrka

1268	Tidigaste dokument där bygge av en kyrka i Jälluntofta omnämns
1200-talet	Under senare delen av 1200-talet uppföres första kyrkan
1573	Fogden i Västbo öronmärker pengar till ett kyrklås
1690	Genomgripande renovering, bland annat tillkommer ny predikstol. (denna predikstol har på senare tid restaurerats och finns nu i kyrkan)
1700-talet	Kyrkan utvidgas, 7.2 m långt kor tillkom
1707	Klockstapel uppförs (rivs när nya kyrkan tillkom)
1751	Ny läktare på västra gaveln
1799	Mur runt kyrkan påbörjas.
1860	Påbörjades bygget av ny kyrka på samma plats som den gamla. Klockstapeln rivs.
1861	Kyrkan färdigbyggd. Efter kyrkans tillkomst utvidgas kyrkogården mot söder.
1863	Altartavla målas
1865	Invigning av Jälluntofta kyrka
1877	Kullerstensgång till huvudingången tillkom.
1882	Korset och övre delen av lanterninen splittras av åsknedslag
1891	Värmeugnar installeras
1893	Nya kyrkklockor
1918	1 st (!) glödlampsamatur installeras.
1932	Orgeln renoverad
1934	Innertak och orgelfasad tvättas och ommålas
1935	Altarringen omkläds. Vid biskopsvisitation upptäcktes att det saknades lagfart på den kyrkogårdsdel som gjordes i mitten av 1800-talet. Lagfart sökes detta år.
1939	Inre renovering. Ommålning av interiören. Bänkar längs fram utgår.
1950	Lanterninen kopparkläddes
1956	Omfattande renovering. Långhusets södra takfall plåtklädes. Värmeledning ersätter ugnar. Elektrisk belysning. Inre ommålning, korgolvet höjs och utvidgas. Vid entréerna insätts nya innerdörrar. Det görs utrymme under läktare och bänkar görs om. Nya lyktstolpar vid huvudingång.
1959	Äldre predikstol restaurerad och insatt i kyrkan

1963	Orgel med 16 stämmor installerades
1964	Vattenledning drages till kyrkogården. En vattenpost norr om vapenhus.
1970-talet	Tre gravar med grusram tages bort och gångar läggs igen.
1971	Tornet repareras
1979	Odubbade gravstenar dubbas.
1980	Elektrisk klockringning
1982	Utvändig renovering. Puts, avfärgning och målning
1984	Vapenhuset renoveras
1985	Enklare ljudanläggning och mikrofon anskaffas. Lyktstolpar på kyrkogården tillkom.
1988	Vattenledning utökas med nya vattenposter på kyrkogården. Gångar läggs igen.
1989	Byte av el-system
1994	Larm installeras
1996	Taket omläggs. Ny singelbädd runt kyrkan.
1997	Invändiga skador efter takomläggningen repareras. Fönster, tornlucka och gesims ommålas
2000	Garantireparation av tak genomförs
2002	Moderna ljudanläggning med head-set installeras
2002	Tornluckor repareras
2005	Reparation av taknock

Jälluntofta församlingshem

Församlingshemmet har egen brunn och uppsamlingstank för avlopp

1860-talet	Huset byggt som skola
1879	Huset tillbyggdes bakåt
1904	Iordningsställs rum och kök på övre plan
1968	Huset blev församlingshem
1989	Byte av ytterklädsel samt reparation av källaren
1992	Omläggning av rör i toaletterum
1996	Renovering av andra våningen, utrymningsstege monteras.
2004	Köket renoveras
2005	Utv. rödfärgsmålning
2006	Ommålning av veranda

Jälluntofta, förråd

1989-90	Renovering och skapande av personalrum
1992	Installation av toalett och avlopp

Käll- och litteraturlista

Arkiv: Kulturmiljö Halland, Halmstad
Kyrkokamrerens arkiv.

Litteratur: Långaryds kyrka, Torsten Allgulin, 1933
Kyrkobyggnader i Småland, del 2, Riksantikvarieämbetet och kungl. Vitterhets
historie och antikvitets akademien
Glimtar ur Långaryds historia, Långaryds hembygdsförening 1987. Avsnitt skrivet
av Karl-Erik Pettersson, Ekeryd, Hyltebruk
Glimtar ur Långaryds historia, Långaryds Hembygdsförening 1993, Avsnitt skrivna
av Helge Andersson, Olshult och Evald Fransson, Landeryd.
Historik över Långaryds Kyrka, 1991 – vikt blad av Helge Anderson, Olshult.
S. Unnaryds Kyrka, 1984 av Rune Bolmblad, Unnaryd.
S. Unnaryds Kyrka, 2005, vikt blad av Rune Bolmblad.
Landeryds Kyrka, 1978, vikt blad av okänd författare.
Jälluntofta Kyrka, vikt blad av Allan Nilsson.